

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI (toliau – Rūmai)

Rūmų tarybos posėdis

2026 m. rugsėjo 16 d.

Posėdis vyko Kalvarijų g. 1, Vilniuje ir nuotoliniu būdu Zoom platformoje.

PROTOKOLAS Nr. T26-08

Rūmų tarybos posėdžio pirmininkas – A. Pliučas

Rūmų tarybos posėdžio sekretorius – J. Laurinčiukas

Dalyvaujantys Rūmų tarybos nariai: A. Pliučas (pirmininkas), L. Panavaitė, J. Šeibokas, M. Pakalnis, E. Neniškis, A. Blotnys, I. Kliobavičiūtė, P. Latakas, A. Gvildys, D. Z. Šarakauskas.

Kiti dalyvaujantys asmenys: K. Labokas, Rūmų nariai (dalyvauja kaip stebėtojai, nuotoliniu būdu).

2026-09-16 Tarybos posėdžio darbotvarkė

Klausimo numeris	Laikas	Klausimas
Atvira posėdžio dalis:		
1.	13.00 – 13.05 val.	Bendri klausimai dėl posėdžio, posėdžio darbotvarkės aptarimas, patvirtinimas, kito posėdžio datos nustatymas.
2.	13.05 – 13.30 val.	Dėl SLD išdavimo, kuomet teisės aktais nėra privaloma gauti SLD.
3.	13.30 – 14.00 val.	Medinių Šnipiškių urbanistinės studijos ir jos taikymo bei įtakos aptarimas, nuoroda į urbanistinę studiją: https://vilnius.lt/rest/assets/b9992844-e7cf-451f-9880-47cc12d5e92a.pdf .
4.	14.00 – 14.15 val.	Nario mokesčio mokėjimo tvarkos aprašo pakeitimo projekto svarstymas.
5.	14.15 – 14.45 val.	Rūmų pozicijos dėl Europos Komisijos rekomendacijų įgyvendinimo svarstymas.
6.	14.45 – 15.00 val.	NŽT kvietimas teikti kandidatūras 2026 m. apdovanojimams M. Krupavičiaus atminimo medaliui gauti.
7.	15.00 – 15.15 val.	Dėl Urbanistikos forumo 2026 uždarojo (galutinio) renginio organizavimo.
	15.15 – 15.30 val.	Pertrauka.
Uždara posėdžio dalis:		
8.	15.30 – 15.45 val.	Dėl kreipimosi į Profesinės etikos tarybą ir informacijos apie įsiteisėjusius teismo nuosprendžius bei viešus pareiškimus dėl nusikalstamas veikas padariusių atestuotų architektų – Rūmų narių (M. Ž., R. M. P. ir P. Č.) perdavimo tarybos nagrinėjimui.
9.	15.45 – 16.00 val.	Rūmų narių prašymų nagrinėjimas.

Atvira posėdžio dalis:

1. Klausimas. Bendri klausimai dėl posėdžio, posėdžio darbotvarkės aptarimas, patvirtinimas, kito posėdžio datos nustatymas.

SVARSTYTA: Tarybos pirmininkas pristatė preliminarą posėdžio darbotvarkę, Kitą Tarybos posėdį siūloma organizuoti 2026 m. spalio 21 d.

NUTARTA: pritarti pasiūlytai Tarybos posėdžio darbotvarkei bei kito Tarybos posėdžio datai.

Rūmų tarybos nariai balsavo: „už“ – vienbalsiai.

2. Klausimas. Dėl SLD išdavimo, kuomet teisės aktais nėra privaloma gauti SLD.

KALBĖTA: P. Latakas pristatė problematiką ir galiojančias išimtis kuomet SLD nereikalaujama, kriterijus LEZ, projektams, investicijoms, diferenciaciją pagal darbo vietas ir projekto laikotarpį, pateikė nuomonę, kad vis didesnė našta yra perkeliama projektuotojui, kuri yra neproporcinga, o valstybės atsakomybės elementas netoleruotinai mažėja, dėl ko veiklos rizika architektams didėja. Tarybos narys svarstė dėl draudimo apsaugos didinimo, pvz., kategorizuojant pagal pastatų tipus, akcentavo, kad šiuo metu pagal teisinį reguliavimą ženkliai skiriasi maksimalus profesinės atsakomybės draudimo laikotarpis, t.y. 5 m. ir civilinės atsakomybės laikotarpis už trūkumus, kuris yra 10 m. pagal civilinį kodeksą bei statybos įstatymą. Apibendrintai dauguma Rūmų tarybos narių mano, kad yra tikslinga atsakomybę dalintis, pvz., per ekspertizių atlikimą, draudimo apimtį bei viešojo sektoriaus subjektų tinkamai atliekamas funkcijas. Rūmų taryba sutiko, kad tarybos P. Latakas dar detalizuos ir pristatys draudimo apsaugos žinomus niuansus ir sukonkrečius keltinus klausimus bei tobulintinus aspektus.

3. Klausimas. Medinių Šnipiškių urbanistinės studijos ir jos taikymo bei įtakos aptarimas, nuoroda į urbanistinę studiją: <https://vilnius.lt/rest/assets/b9992844-e7cf-451f-9880-47cc12d5e92a.pdf>.

SVARSTYTA: Tarybos narys M. Pakalnis pristatė Medinių Šnipiškių urbanistinę studiją, kuri jo ir kitų Rūmų tarybos narių nuomone pati savaime nėra neigiamas dokumentas kaip idėjų, vizijos ar gerosios praktikos rinkinys. Vis dėlto, atkreiptas dėmesys, kad šiuose dokumentuose gausiai formuluojami reikalavimai, kurie Rūmų nariams ir suinteresuotai visuomenei kelia abejonių dėl jų teisinio statuso ir tinkamo vėlesnio taikymo ir (ar) panaudojimo. Medinių Šnipiškių urbanistinei studijai ir kitiems analogiškiems dokumentams nėra atliekamas joks išorinis vertinimas, jų sprendiniai nėra aptariami platesniame profesinės bendruomenės rate. Tarybos vertinimu, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos užsakomų ir rengiamų koncepcijų ir studijų sprendiniais iš esmės yra naikinama takoskyra tarp Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu ir poįstatyminiais teisės aktais reglamentuojamų teritorijų planavimo dokumentų ir šių urbanistinių studijų ir koncepcijų, pastarąsias iš esmės prilyginant teritorijų planavimo dokumentams. Atitinkamai vyriausiajam miesto architektui į konkrečiam statiniui išduodamus specialiuosius architektūros reikalavimus įrašius reikalavimą vadovautis koncepcija ar urbanistine studija jos sprendiniai *de facto* yra prilyginami patvirtintų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams ir vyriausiojo architekto valia yra pradedami taikyti privalomai. Tarybos nariai pažymėjo, kad minėtos koncepcijos ir studijos yra rengiamos neatliekant jokių teisės aktuose numatytų teritorijų planavimo dokumentams taikomų parengiamojo, rengimo ir baigiamojo etapo procedūrų, neatliekamos ir teisės aktuose numatytos visuomenės informavimo procedūros. Tarybos narė pažymėjo, kad Teritorijų planavimo įstatymu nustatytas teritorijų planavimo procesas nėra savitiksliis ir būtent skirtas sprendinių kokybei ir visų interesų grupių dalyvavimui užtikrinti, sprendiniams aiškiai ir profesionaliai pagrįsti. Bandymas šias koncepcijas ir vizijas įgyvendinti tiesiogiai praleidžiant teritorijų planavimo dokumento rengimo procedūrą iš esmės yra neįmanomas ir savo esme kuria teisinio nihilizmo ir savivalės situaciją savivaldybėje, nes šių

dokumentų sprendiniai yra pernelyg abstraktūs, praktiškai nepagrįsti ar suderinti. Konceptijos ir urbanistinės studijos pateikia vienašališkus jos rengėjo siūlymus (reikalavimus) tolesniam nagrinėjamos teritorijos vystymui, neatliekant jokio išorinio šios koncepcijos ar studijos ekspertinio vertinimo ar derinimo, nedalyvaujant apskritai ar dalyvaujant tik pasirinktinai ar ribotai nagrinėjamos teritorijos sklypų savininkams, suinteresuotoms viešojo administravimo institucijoms, inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkams ar naudotojams, negavus prisijungimo sąlygų, nesuteikus teisės aktuose apibrėžtos galimybės teikti siūlymus ir pastabas. Dalis Tarybos narių pabrėžė, kad vertinama ir šių koncepcijų ir studijų nauda ir poreikis, kaip parengiamosios medžiagos teritorijų planavimo dokumentams rengti, tačiau taikymo aspektu, Taryba bendru sutarimu pabrėžia, kad šie dokumentai negali „peržengti“ teritorijų planavimo dokumentų instituto ir jokia forma negali būti formuojamo reikalavimo vadovautis koncepcijų ar studijų medžiaga rengiant statinių projektus ar tuo labiau tokį reikalavimą įrašant specialiuosiuose reikalavimuose. Tarybos nuomone, koncepcijų ir studijų rengimas taip pat neturėtų tapti vienašaliu procesu, kurį visoms miesto teritorijoms ir dalims atlieka vieni ir tie patys rengėjai. Šių dokumentų rengimo, vertinimo ir validavimo procese turėtų būti numatomas kiek įmanoma platesnio spektro specialistų – teritorijų planavimo vadovų ir kitų kolegialių architektūros kokybei vertinti įsteigtų subjektų dalyvavimas. Specialistų pritraukimas koncepcijai ar studijai rengti leistų užtikrinti šių dokumentų sprendinių racionalumą ir palengvintų jų vėlesnį įgyvendinimą teritorijų planavimo dokumentų rengimo metu. Tarybos nariai pažymėjo, kad tik teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintais teritorijų planavimo dokumentais studijų ir koncepcijų sprendiniai gali būti įteisinami ir paverčiami planavimo sprendiniais ir kryptimis.

NUTARTA: Kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją ir Aplinkos ministeriją atkreipiant dėmesį į netinkamą urbanistinių studijų ir koncepcijų taikymą bei šiais dokumentais bandomą „apeiti“ teritorijų planavimo procesą.

Rūmų tarybos nariai balsavo: bendru sutarimu.

4. **Klausimas.** Nario mokesčio mokėjimo tvarkos aprašo pakeitimo projekto svarstymas.

SVARSTYTA: Buvo pristatymas Lietuvos architektų rūmų nario mokesčio mokėjimo tvarkos aprašo pakeitimo projektas, buvo nurodyta, kad susiduriama su Rūmų nariais, kurie piktybiškai ilgą laiką nesumoka nario mokesčio, todėl reikalinga patikslinti taisykles bei sukonkretinti algoritmą dėl susidariusių skolų išieškojimo teisės aktų nustatyta tvarka, apibrėžti terminus ir procedūrinius veiksmus, siekiant sugriežtinti pareigų vykdymo kontrolę. Tuo pačiu apraše buvo suvienodintos sąvokos, o vienas pagrindinių pakeitimų yra dėl sutinkamai su Rūmų statutu konkretizuoto Rūmų nario pareigos pažeidimo, nesumokėjus nario mokesčio, pasekmių įvardinimo apraše.

NUTARTA: Patvirtinti Lietuvos architektų rūmų nario mokesčio mokėjimo tvarkos aprašo pakeitimo projektą ir aprašą išdėstyti nauja redakcija.

Rūmų tarybos nariai balsavo: „už“ – vienbalsiai.

5. **Klausimas.** Rūmų pozicijos dėl Europos Komisijos rekomendacijų įgyvendinimo svarstymas.

KALBĖTA: Buvo pristatytas dokumentas ir rekomendacijos, kuriomis kvestionuojama, ar šiuo metu galiojantys kvalifikaciniai reikalavimai bei atestavimo reguliavimas nėra pernelyg apsunkinantys laisvą asmenų judėjimo principą, t.y. ar esamu reguliavimu nėra ribojamas laisvo asmenų judėjimas ES teritorijoje bei ar nekuriama perteklinė našta ir kliūtys. Europos Komisija kelia klausimą, ar tokie reikalavimai yra proporcingi ir reikalingi. Priminta, kad šios rekomendacijos buvo teiktos dar 2017 m., todėl dabar vykstant monitoringo procesui yra tikrinama, kaip minėtos rekomendacijos buvo įvykdytos. Jų tikslas mažinti barjerus laisvam

asmenų profesionalų judėjimui ES. Europos komisija apžvelgusi kitų šalių praktiką siūlo Latvijai, Lietuvai ir Lenkijai įsivertinti, ar jų esama projekto dalių suskaidymo sistema nesukuria ribojimo ir kliūčių laisvam asmenų judėjimui ir ar tai galima pateisinti. Šiuo metu yra rengiamas reagavimas į pateiktus Europos komisijos pasiūlymus. Ankstesnė Aplinkos ministerijos vadovybė buvo išreiškusi valią, kad būtų tikslinga sritis stambinti bei keisti reguliavimą. Tarp Rūmų tarybos narių buvo pasidalinta žinoma kitų šalių praktika, kuriose yra naudojamos projekto vadovo ir projekto „menedžerio“ sąvokos, buvo pateikta nuomonė, kad šiuo metu pagal Lietuvos teisinio reguliavimo modelį projekto vadovo atsakomybių ribų išplėtimas yra neproporcingas, pagal STR apimtį atsakomybės yra pernelyg didelės, nes tai ne „architektūrinio lauko“ dalykai, pasikeista nuomonėmis dėl atsakomybių sričių perpasiskirstymo tikslingumo (pvz., tarp projekto vadovo ir arch. dalies vadovo), vertinta dabartinė sistema su įvairiomis kitomis galimomis atestatų variacijomis. Buvo pasiūlyta pratęsti diskusiją sekančiuose posėdžiuose.

6. **Klausimas.** NŽT kvietimas teikti kandidatūras 2026 m. apdovanojimams M. Krupavičiaus atminimo medaliui gauti.

SVARSTYTA: Tarybos narė I. Kliobavičiūtė pateikė pasiūlymą dėl vienos kandidatūros (A. Gučą), kuris parengė Vilniaus sklypų struktūrinį planą, bei kuriai pritarė Rūmų taryba, o dėl papildomos kandidatūros yra tikslinga sulaukti kitų pasiūlymų, jei tokių būtų.

NUTARTA: Pateikti A. Gučo kandidatūrą nuo Rūmų.

Rūmų tarybos nariai balsavo: „už“ – vienbalsiai.

7. **Klausimas.** Dėl Urbanistikos forumo 2026 uždarojo (galutinio) renginio organizavimo.

KALBĖTA: L. Panavaitė pristatė planuojamam renginiui patalpų apžvalgą, preliminarų svečių skaičių, nurodė, kad dar yra poreikis dėl temų ir turinio įvardinimo, galimos istorinio pranešimo tematikos, pranešėjų kandidatūrų. Rūmų tarybos nariai pasiūlė dėl įvardintų poreikių spręsti su anksčiau suformuota grupe ir pateikė siūlymą apsvarstyti dėl renginio datos perkėlimo į pvz. į 2027 m. vasario mėn.

Uždara posėdžio dalis:

<...>

Tarybos pirmininkas

Algimantas Pliučas

Posėdžio sekretorius

Justas Laurinčiukas